

Sygn. akt I ACa 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Radomski
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	prot. sądowy Agnieszka Zdanowicz - Martyna

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2016 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt IX GC 172/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Powiatu (...) kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

I A Ca 29/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa Powiatu (...) przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powoda – Powiatu (...) – Zarządu Dróg Powiatowych w R. kwotę 218 259,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 15 października 2014 roku do dnia zapłaty oraz 18 130zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił, że strony wiązała umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w której strony ustaliły wysokość sumy gwarancyjnej w kwocie 300 000zł.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie I A Ca 296/14 zostało zasądzone od Powiatu (...) - Zarządu Dróg Powiatowych w R. na rzecz (...) Sp. z o.o. w M. odszkodowanie za szkodę

wyrządzoną czynem niedozwolonym w kwocie 260 814,55zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 kwietnia 2010r. Delikt polegał na uszkodzeniu gazociągu, którego właścicielem była Spółka (...) w M..

Zasądzona przez Sąd kwota odszkodowania obejmowała m.in. wartość zapłaconej przez (...) na rzecz (...) S.A. kary umownej w wysokości 232.361,91zł, ustalonej w kontrakcie pomiędzy tymi podmiotami za przekroczenie mocy umownej.

(...) S.A. jako ubezpieczyciel powoda wypłacił Spółce (...) 78.106,28zł pomniejszone o udział własny i odmówił zapłaty odszkodowania w części odpowiadającego naliczonej przez (...) S.A. kary umownej w kwocie 232.361,91zł. Pozwany twierdził, że kwota ta jako kara umowna nie była objęta ochroną ubezpieczeniową, co miało wynikać z § 9 ust. 2 OWU (pismo pozwanego z dnia 8 września 2014 r. k. 51, pismo pozwanej z dnia 10 września 2014 r. k. 52).

W związku z odmową ubezpieczyciela Powiat (...) w dniu 12 września 2014 r. dokonał zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. w M. kwoty 365.355,68 zł zgodnie z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie I ACa 296/11 – tytułem naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Na kwotę powyższą składała się: opłata dodatkowa za przekroczenie mocy umownej - 232.361,91zł oraz odsetki ustawowe od tej kwoty - 132.993,77zł (wyciąg nr 138 z rachunku bankowego powoda z dnia 12 września 2014 r. k. 53-54).

W pozwie powód – Powiat (...) dochodził zapłaty od pozwanego jako ubezpieczyciela 218.259,30zł, która to kwota wynikała z ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej w wysokości 300.000zł, pomniejszonej o wypłacone już przez ubezpieczyciela (...) odszkodowanie w kwocie 78.106,28zł (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej polisa seria (...) nr (...) z dnia 11 marca 2010 r. k. 22-24, ogólne warunki ubezpieczenia k. 25-35, wezwanie do zapłaty z dnia 15 września 2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 55-58, pismo pozwanego z dnia 16 października 2014 r. k. 59).

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest w całości uzasadnione.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji powoda, że kwota 232.361,91 zł zasądzona wyrokiem SA w sprawie I ACa 296/14, nie była objęta ochroną ubezpieczeniową. Odpowiedzialność Powiatu (...) wobec (...) energia Sp. z o.o. miała charakter deliktowy (art. 415 kc) – co przesądził Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 sierpnia 2014 r., a nie kontraktowy. Okoliczność ta wyłącza możliwość uznania kwoty dochodzonej jako kary umownej. Karą umowną była należność, którą zapłaciła (...) SA . Tylko między tymi podmiotami zawarty był kontrakt, w której zapłata kary umownej była przewidziana.

Powoda Powiat (...) nie łączył z właścicielem gazociągu – spółką (...) żaden stosunek prawny, a więc nie mógł on być podmiotem zobowiązanym do zapłaty kary umownej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 822 § 1 kc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę. Podstawą zasądzenia odsetek była treść art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 476 kc.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Okręgowy wydał w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490).

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisu art. 233 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd I Instancji przy ocenie zasadności zasądzenia na rzecz powoda kwoty 218 259,30 zł granic swobodnej obecny dowodów, co doprowadziło do dowolnej interpretacji przez Sąd łączącej strony dobrowolnej umowy od odpowiedzialności cywilnej i pominięcia zakresu odpowiedzialności pozwanego odpowiedzialnego na mocy bezwzględnie obowiązujących przepisów w granicach normalnych następstw szkody;

2. naruszenie przepisu art. 6 kc poprzez uznanie, iż powód udowodnił zasadność i wysokość poniesionej szkody, z której wywodzi istnienie obowiązku odszkodowawczego po stronie pozwanego;

3. naruszenie przepisu art. 354 kc poprzez przyjęcie, iż z jednej strony pozwany nie wykonał zobowiązania zgodnie z umową zawartą z powodem, a z drugiej że powód współdziałał w realizacji tego zobowiązania;

4. naruszenie art. 361 kc poprzez jego niezastosowanie, co doprowadziło do uznania, iż kara umowna mieści się w granicach normalnych następstw szkody, za które odpowiedzialność ponosi pozwany, a zatem że nie ma zastosowania przyjęte przez strony wyłączenie odpowiedzialności pozwanego

Pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Powód wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. Apelacja jest bezzasadna.

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 kpc gdyż de facto przedmiotem zarzutu pozwanego nie jest przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w następstwie wadliwych ustaleń faktycznych, lecz materialnoprawna ocena podstawy odpowiedzialności pozwanego wobec powoda.

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 6 kc, gdyż materiał dowodowy, na który powołał się powód, potwierdza odpowiedzialność pozwanego wobec powoda, a Sąd Okręgowy nie dopuścił się przerzucenia ciężaru dowodu, na stronę pozwaną.

Sformułowanie zarzutu naruszenia art. 354 kc jest tyleż lakoniczne co niezrozumiałe, a uzasadnienie apelacji nie rozwija zarzutu w stopniu umożliwiającym jego kontrolę Sądowi Apelacyjnemu.

Nie jest również uzasadnione naruszenie art. 361 kc.

Jak się wydaje stanowisko pozwanego wynika bądź to z postawy procesowej zmierzającej do uniknięcia odpowiedzialności wynikającej z zawartej umowy ubezpieczenia, bądź też z niezrozumienia zawartej umowy i wynikających z niej przyjętych przez pozwanego obowiązków jako ubezpieczyciela.

Jak wynika z (...) ogólnych warunków ubezpieczenia [owu k. 107] przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobie trzeciej w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności określonej w umowie ubezpieczenia, będąca następstwem:

1/ czynu niedozwolonego [deliktu] w granicach odpowiedzialności ustawowej (tzw. oc deliktowa);

2/ niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (oc kontraktowa).

Powód zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzoną działalnością w zakresie zarządzania siecią dróg powiatowych [polisa k. 103]. Powód jest ubezpieczonym.

Powód uszkodził gazociąg podczas wykonywania w dniu 22 marca 2010r. robót ziemnych. Właścicielem gazociągu była (...) Sp. z o.o. w M.. W konsekwencji (...) poniosła szkodę, na którą złożyły się m.in. kary umowne, którymi została obciążona w związku z nienależytym wykonaniem kontraktu zawartego z dostawcą (...) S.A. Niewywiązanie się (...) z kontraktu i obciążenie jej karami pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym z uszkodzeniem gazociągu i stanowiło szkodę (...), za która odpowiedzialny był powód. Odpowiedzialność deliktowa powoda wobec (...) przesądzona została w prawomocnym wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 sierpnia 2014r., sygn.. I A Ca 296/14 [k. 36 akt].

Tymczasem wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczeniowej pozwanego na podstawie(...) [owu k. 108] należy rozumieć wyłącznie jako ograniczenie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego wynikającej z kontraktu zawartego z osobą trzecią, bądź z tytułu zobowiązań publicznoprawnych. Tylko bowiem w reżimie takiej odpowiedzialności na ubezpieczonym może spoczywać obowiązek zapłaty kar pieniężnych, w tym kar umownych grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy oraz zwrotu kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych oraz odszkodowań o charakterze karnym.

Powód nie zawierał z (...) żadnej umowy, w związku z tym wykluczona jest w sprawie ochrona kontraktowej odpowiedzialności powoda względem (...). Natomiast deliktowa odpowiedzialność cywilna powoda wobec (...) wynika z prawomocnego wyroku Sądu wydanego w sprawie I A Ca 296/14.

Z tego względu ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczeniowej pozwanego wobec powoda na podstawie (...) owu, nie znajduje w sprawie zastosowania. Okoliczność, że sporny pomiędzy stronami element szkody wynikał z zastrzeżonych w kontrakcie pomiędzy (...) a (...)kar umownych, jest dla odpowiedzialności pozwanego w sprawie niniejszej obojętny.

Ponieważ zaś pozwany odmówił wypłaty odszkodowania w spornym zakresie i szkodę w tym zakresie zapłacił sam ubezpieczony – powód w sprawie, zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia ma prawo dochodzić od ubezpieczyciela zwrotu zapłaconej poszkodowanemu kwoty w granicach sumy ubezpieczenia, na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Z tych względów zaskarżony wyrok jest jak najbardziej prawidłowy i odpowiada prawu , a zarzuty apelacji bezzasadne, co skutkowało oddaleniem apelacji na podstawie art. 385 kpc i zasądzeniem kosztów procesu poniesionych przez powoda w postępowaniu apelacyjnym, na które złożyły się koszty zastępstwa prawnego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i w zw. z § 2 ust. 2, § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych [DZ.U. 2013, poz. 490] w wysokości 5 400zł.